

**Lipsa îngrijorătoare a utilizării mamografiei în depistarea precoce a cancerului mamar în România.
Studiu observațional transversal pe un lot de 2.500 de paciente**

Alexandru Blidaru^{1,2}, Maria-Teodora Popa^{1,2}, Octav Ginghină^{1,2}, Bogdan Severus Gașpar^{1,3}, Teodora-Mihaela Peleașă^{1,2}, Mihaela Năstase^{1,2}, Andreea Preda^{1,2}, Cristian Bordea^{1,2}

¹Carol Davila University of Medicine and Pharmacy, Bucharest, Romania

²Department of Surgical Oncology, Prof. Dr. Al. Trestioreanu, Institute of Oncology, Bucharest, Romania

³Department of General Surgery, Clinical Emergency Hospital Bucharest, Romania

Rezumat

Introducere: Cancerul mamar este cea mai frecventă boală neoplazică în rândul femeilor și totodată una dintre principalele cauze de mortalitate la nivel mondial. Screeningul mamografic reduce semnificativ mortalitatea prin cancer mamar prin depistarea precoce a bolii. Un program de screening organizat constituie o strategie eficientă ce determină reducerea mortalității și îmbunătățirea calității vieții pacientelor. În prezent, România nu dispune de un sistem de screening funcțional, bazat pe invitație activă, sistematizată, iar datele naționale privind utilizarea mamografiei sunt limitate și insuficient caracterizate.

Materiale și Metode: A fost analizată o cohortă de 2500 de femei cu vârste cuprinse între 40 și 90 de ani diagnosticate cu neoplasm mamar. Studiul s-a desfășurat în 4 centre medicale din București, România: Institutul Oncologic Prof. Dr. Alexandru Trestioreanu, Spitalul Medcover Pipera, Clinica Profmedica și Clinica CIB Medical, în perioada iunie-decembrie 2025. Informațiile privind efectuarea examenelor mamografice anterior momentului diagnosticului au fost obținute prin susținerea unui interviu structurat, ulterior validat prin consultarea documentelor medicale. Variabilele socio-demografice analizate au fost: vârsta, domiciliul și nivelul educațional. Au fost stabilite două categorii în funcție de statusul mamografic anterior diagnosticului: paciente care nu au efectuat nici o mamografie și paciente care au efectuat cel puțin o mamografie pe parcursul vieții până la depistarea cancerului. În cazul pacientelor incluse în ce-a de-a doua categorie, a fost înregistrat și analizat intervalul de timp dintre cea mai recentă mamografie și momentul diagnosticului.

Rezultate: În total, 76% dintre pacientele studiate nu au efectuat nicio examinare mamografică înainte de stabilirea diagnosticului. Dintre pacientele care au efectuat cel puțin o mamografie, în 37.3% din cazuri, intervalul de timp scurs de la ultima mamografie a fost mai mare de 4 ani. Prin cumularea acestor două subgrupuri, s-a constatat ca 85% dintre pacientele diagnosticate cu cancer mamar, nu au avut o evaluare mamografică recentă, în ultimii 4 ani, care ar fi putut depista boala mai devreme.

Concluzii: Acest studiu evidențiază utilizarea redusă a mamografiei în procesul de depistare precoce a neoplasmului mamar în Romania prin controale periodice, în cadrul unui screening oportunistic. De aceea, majoritatea cazurilor sunt diagnosticate în momentul apariției semnelor și simptomelor. Acest fapt demonstrează lipsa de informare a populației generale despre beneficiile unui diagnostic precoce. Din totalul de 2500 de femei cu neoplasm mamar intervievate, 76% nu au efectuat nicio examinare mamografică de-a lungul vieții. În plus, 85% dintre acestea nu au efectuat nicio mamografie în ultimii 4 ani înainte de diagnostic. Dezvoltarea și consolidarea unor inițiative de informare și educație medicală sunt esențiale pentru creșterea participării și pentru îmbunătățirea nivelului de înțelegere populațional a beneficiilor depistării precoce a acestei patologii. Dar chiar folosit pe o scară mai largă, screeningul oportunistic nu poate avea un impact semnificativ la nivel populațional. Reducerea mortalității prin cancer mamar prin diagnostic precoce se poate realiza numai prin implementarea unui program național de screening.

Cuvinte cheie: cancer mamar, mamografie, screening, screening oportunist, diagnostic precoce